

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 2018
(OR. en)

14498/18

Διοργανικός φάκελος:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 285
ECOFIN 1088
EJUSTICE 156
COMPET 798
CODEC 2058
IA 385

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	7222/18 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων (πρώτη ανάγνωση) - Έκθεση προόδου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στο πλαίσιο του Σχεδίου δράσης για την ένωση κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή υπέβαλε στις 12 Μαρτίου 2018 την προαναφερόμενη πρόταση¹, βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 2 (Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα εξετασθεί με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Η πρόταση συνοδεύεται από ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών² και εκτίμηση των επιπτώσεων³. Στόχος της πρότασης είναι να αυξηθούν οι διασυνοριακές συναλλαγές επί απαιτήσεων και, συνεπώς, να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

¹ 7222/18 - COM(2018) 96 final

² 7358/18 - COM(2018) 89 final

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1

2. Η εκχώρηση απαίτησης συνίσταται σε μεταφορά του δικαιώματος επί οφειλής χρέους από τον εκχωρητή σε άλλο άτομο. Επί του παρόντος δεν υπάρχει ασφάλεια δικαίου στο επίπεδο της ΕΕ ως προς το ποιο εθνικό δίκαιο εφαρμόζεται όταν προσδιορίζεται ποιος έχει το δικαίωμα επί οφειλής όταν αυτή έχει εκχωρηθεί σε διασυνοριακή συναλλαγή.
3. Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή προτείνει, σε περιπτώσεις σύγκρουσης δικαίων, τη νομοθεσία της χώρας συνήθους διαμονής του εκχωρητή ως νομοθεσία που διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα αυτού του κανόνα είναι ότι είναι εύκολα προβλέψιμο το εφαρμοστέο δίκαιο, δεδομένου ότι ο τύπος του εκχωρητή μπορεί να εξακριβωθεί εκ των προτέρων από τα τρίτα μέρη. Παράλληλα, η Επιτροπή προτείνει δύο εξαιρέσεις (μετρητά που έχουν πιστωθεί σε τραπεζικό λογαριασμό και απαιτήσεις που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα), οι οποίες διέπονται από το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης. Επιπλέον, για τις συναλλαγές τιτλοποίησης η Επιτροπή προτείνει επιλογή ανάμεσα στη νομοθεσία της συνήθους διαμονής του εκχωρητή και στη νομοθεσία της εκχωρηθείσας απαίτησης. Αυτό γίνεται προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα τόσο στους μεγαλύτερους όσο και στους μικρότερους φορείς να πραγματοποιούν διασυνοριακές τιτλοποιήσεις.
4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διόρισε ως εισηγητή το μέλος του ΕΚ, κ. Pavel Svoboda (ΤΣ, EPP), Πρόεδρο της επιτροπής νομικών υποθέσεων. Στις 12 Σεπτεμβρίου 2018, η ολομέλεια του ΕΚ ενέκρινε την απόφαση της ως άνω επιτροπής να αναλάβει διοργανικές διαπραγματεύσεις βάσει της έκθεσης του κ. Svoboda⁴, η οποία περιλαμβάνει 24 τροπολογίες της πρότασης της Επιτροπής.

⁴ PE621.985v02-00 - A8-0261/2018

5. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε τη γνώμη της⁵ σχετικά με την πρόταση στις 11 Ιουλίου 2018, και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αντιστοίχως⁶ στις 18 Ιουλίου 2018.
6. Κατ' εφαρμογήν του Πρωτοκόλλου (αριθ. 21) των Συνθηκών σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον Χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το ΗΒ αποφάσισε να μην συμμετάσχει στην πρόταση και η απόφαση της Ιρλανδίας εκκρεμεί. Κατ' εφαρμογήν του Πρωτοκόλλου (αριθ. 22) των Συνθηκών σχετικά με τη θέση της Δανίας, η Δανία δεν συμμετέχει στην έγκριση των προτεινόμενων μέτρων.

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

7. Η Ομάδα «Θέματα Αστικού Δικαίου» (Εκχωρήσεις απαιτήσεων) προέβη σε πρώτη γενική ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την πρόταση και τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων κατά τη διάρκεια της βουλγαρικής Προεδρίας. Κατά την αυστριακή προεδρία πραγματοποιήθηκαν πέντε συνεδριάσεις της ομάδας αφιερωμένες στην τεχνική εξέταση της πρότασης.
8. Η Ομάδα «Θέματα αστικού δικαίου» εξέφρασε σε γενικά πλαίσια την ικανοποίησή της για την πρόταση και αναγνώρισε την ανάγκη να διασφαλιστεί ασφάλεια δικαίου για τις περιπτώσεις διασυνοριακών εκχωρήσεων απαιτήσεων, δεδομένου ότι η πρόταση αυτή αποσκοπεί στο να καλύψει κενό του ενωσιακού δικαίου που δεν καλύπτει ο κανονισμός Ρώμη Ι⁷. Ταυτόχρονα, πολλά κράτη μέλη τόνισαν ότι η πρόταση, παρότι εκ πρώτης όψεως αποτελεί περιορισμένης εμβέλειας νομικό μέσο διεθνούς ιδιωτικού δικαίου, θίγει τις κινητές αξίες και τις νομικές πτυχές της χρηματοπιστωτικής αγοράς και είναι πολυσύνθετη. Σημείωσαν ότι απαιτείται σε βάθος ανάλυση του περιεχομένου και των πιθανών της επιπτώσεων.

⁵ 11427/18

⁶ CON/2018/33

⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) (*EE L 177 της 4.7.2008, σ. 6-16*).

9. Τα κράτη μέλη συνέβαλαν δραστήρια κατά τις συνεδριάσεις της ομάδας προκειμένου να τονισθούν οι πολυπλοκότητες της πρότασης, υποβάλλοντας συγκεκριμένα παραδείγματα τα οποία στη συνέχεια συζητήθηκαν με την Επιτροπή.
10. Στις 23 Οκτωβρίου 2018, η Προεδρία υπέβαλε έκθεση σχετικά με τα άρθρα 1 (πεδίο εφαρμογής), 2 (ορισμοί), 4 (εφαρμοστέο δίκαιο) και 10 (σχέση με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου), δεδομένου ότι τα άρθρα αυτά θεωρούνται κύρια στοιχεία της πρότασης. Από τη συζήτηση με βάση το έγγραφο της Προεδρίας προέκυψε ότι απαιτούνται περαιτέρω αποφασητικές σχετικά με το σώμα του κειμένου όσον αφορά ορισμένους ορισμούς και προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η πρόταση δεν εφαρμόζεται για τις κινητές αξίες. Επιπλέον, από τη συζήτηση σχετικά με το άρθρο 4 φάνηκε ότι τα περισσότερα κράτη μέλη δεν ήταν έτοιμα να διατυπώσουν την οριστική τους θέση σχετικά με τη βασική διάταξη της πρότασης. Παρότι ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν σε αρχική φάση υποστήριξη του γενικού κανόνα που πρότεινε η Επιτροπή, ορισμένα κράτη μέλη εκφράστηκαν υπέρ του δικαίου της εκχωρηθείσας απαίτησης ως κύριου συνδετικού παράγοντα. Σε γενικές γραμμές τα κράτη μέλη τόνισαν ότι οριστική απόφαση σχετικά με το εάν ο γενικός κανόνας που προτείνει η Επιτροπή είναι ο καταλληλότερος μπορεί να ληφθεί μόνον μετά από λεπτομερή εξέταση του πεδίου εφαρμογής της πρότασης και των διαφόρων ειδών απαιτήσεων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκχώρησης.

11. Μετά την εξέταση της πλήρους πρότασης, η Προεδρία υπέβαλε έγγραφο⁸ με σειρά προτάσεων διατύπωσης προκειμένου να διευκολυνθούν οι περαιτέρω συζητήσεις σχετικά με βασικά στοιχεία της πρότασης, λαμβάνοντας έτσι υπόψη τις προφορικές και γραπτές συμβολές των κρατών μελών. Τα λεπτομερή σχόλια των κρατών μελών σχετικά με την πρόταση και την εκτίμηση επιπτώσεων που περιλαμβάνει περιλαμβάνονται σε ξεχωριστά έγγραφα⁹.
12. Οι προτάσεις αναδιατύπωσης έγιναν ευρέως θετικά αποδεκτές ως βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Είναι εφικτή η πρόοδος ως προς ορισμένα τεχνικά θέματα, όπως η σχέση της πρότασης με τον κανονισμό Ρώμη I και η περαιτέρω ευθυγράμμιση προς τον κανονισμό αυτό. Υπήρξε ευρεία συμφωνία ότι η θέση του οφειλέτη δεν πρέπει να επηρεάζεται από την πρόταση και ότι αυτό θα πρέπει να διατυπωθεί σαφέστερα στο κείμενο. Μπόρεσε να επιτευχθεί προσωρινή αντίληψη -με επιφύλαξη της ανάγκης επανεξέτασης ορισμένων λεπτομερειών- σχετικά με την έννοια των «αποτελεσμάτων έναντι τρίτων», όσον αφορά ορισμένους ορισμούς, όπως η «εκχώρηση», η «απαίτηση» ή η «συνήθης διαμονή» και σχετικά με τη χρήση της αρχής της καθολικής εφαρμογής. Από την ανάλυση των άρθρων 5 (Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου), 9 (Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου) και 14 (Διαχρονική εφαρμογή) προκύπτει ότι χρειάζονται περιορισμένες τροπολογίες προκειμένου τα άρθρα αυτά να αποσαφηνισθούν και να βελτιωθεί η διατύπωσή τους.
13. Από τις συζητήσεις στην Ομάδα «Θέματα αστικού δικαίου» ανέκυψαν ωστόσο ορισμένα θέματα που πρέπει να αποσαφηνισθούν πριν από τη λήψη κρίσιμων αποφάσεων πολιτικής. Ο πολύπλοκος χαρακτήρας της πρότασης, οι πιθανές της επιπτώσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και η διασύνδεσή της με άλλα τμήματα του ενωσιακού δικαίου καθιστούν απαραίτητη την περαιτέρω εξέταση από ειδικούς σε νομικά και χρηματοοικονομικά θέματα ώστε τα κράτη μέλη να μπορέσουν να λάβουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

⁸ 13936/18

⁹ 11384/18 + ADD1, 13614/18 + ADD1 + ADD 2 + ADD 3, WK 11125/2018 + ADD1 + ADD 2

14. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, τα κύρια στοιχεία για τα οποία απαιτούνται περαιτέρω διαπραγματεύσεις και θα ήταν σκόπιμες ουσιαστικές αλλαγές είναι τα εξής:
- α. Το άρθρο 1 (Πεδίο εφαρμογής) και ο κατάλογος εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού,
 - β. Το άρθρο 2 (Ορισμοί), ειδικότερα όσον αφορά τους ορισμούς για το «πιστωτικό ίδρυμα», τα «μετρητά» και το «χρηματοπιστωτικό μέσο»,
 - γ. Το Άρθρο 4 (Εφαρμοστέο δίκαιο): Από την ανάλυση του γενικού κανόνα σύγκρουσης δικαίων (συνήθης διαμονή του εκχωρητή) που πρότεινε η Επιτροπή φάνηκε ότι θα ήταν απαραίτητο να προστεθούν περισσότερες εξαιρέσεις. Αυτό μπορεί να αφορά για παράδειγμα τις κοινοπρακτικές συμβάσεις ή περιπτώσεις πίστωσης στις οποίες ακίνητη περιουσία χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση της πιστοδότησης. Θα είναι συνεπώς ουσιαστικό να προσδιορισθεί ο κατάλληλος συνδετικός παράγοντας αναλόγως της απαίτησης που αποτελεί το αντικείμενο της εκχώρησης. Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη επιλέξουν ως γενικό κανόνα το δίκαιο που εφαρμόζεται για την εκχωρηθείσα απαίτηση, θα χρειασθούν ορισμένες (ακόμη) εξαιρέσεις, για παράδειγμα όσον αφορά την εκχώρηση πολλαπλών και μελλοντικών απαιτήσεων (π.χ. συμφωνίες αναδόχου εισπράξεως απαιτήσεων),

- δ. Άρθρο 10 (Σχέση με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου): Η σχέση της παρούσας πρότασης με τον κανονισμό περί αφερεγγυότητας¹⁰ και τις τρεις οδηγίες σχετικά με τις κινητές αξίες (οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις¹¹, οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού¹² και οδηγία για την εκκαθάριση¹³) αποτελεί θέμα περίπλοκο δεδομένου ότι αυτά τα τέσσερα νομοθετήματα περιλαμβάνουν τους δικούς τους κανόνες σύγκρουσης νόμων. Ο στόχος των πιθανών τροπολογιών θα πρέπει να είναι η αποφυγή πιθανών επικαλύψεων ή ασυνεπειών μεταξύ των κανόνων σύγκρουσης δικαίων των μέσων αυτών και των αντίστοιχων κανόνων της πρότασης.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

15. Παρότι κατά την αυστριακή προεδρία σημειώθηκε σημαντική πρόοδος, θα χρειασθούν περισσότερες εργασίες προκειμένου να συμφωνηθούν οι απαραίτητες τροποποιήσεις της πρότασης λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα και των εκτεταμένων συνεπειών τους.
16. Καλείται συνεπώς η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων να υποβάλει την παρούσα έκθεση προόδου στο Συμβούλιο προκειμένου αυτό να τη λάβει υπό σημείωση κατά τη σύνοδό του στις 6 και 7 Δεκεμβρίου 2018.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, *EE L 141 της 5.6.2015*, σ. 19-72.

¹¹ Οδηγία 2002/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2002, για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, *EE L 168 της 27.6.2002*, σ. 43-50.

¹² Οδηγία 98/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων, *EE L 166 της 11.6.1998*, σ. 45-50.

¹³ Οδηγία 2001/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων, *EE L 125 της 5.5.2001*, σ. 15-23.